

DIGITALT
BORGERVERN
THOMAS
TØMMERNES
HEAD OF
IT-SECURITY

ENGASJERT – PAPPA – EVANGELIST - IDÈBANK

ATEA

SITUASJONS**BESKRIVELSE**

Nasjonal Sikkerhetsmyndighet har overvåkingssystemer for virksomheter som er definert til å være en del av nasjonal infrastruktur.

Hva med resten?

Grunnprinsippene 2.0 og andre veiledere og råd fra myndighetene?

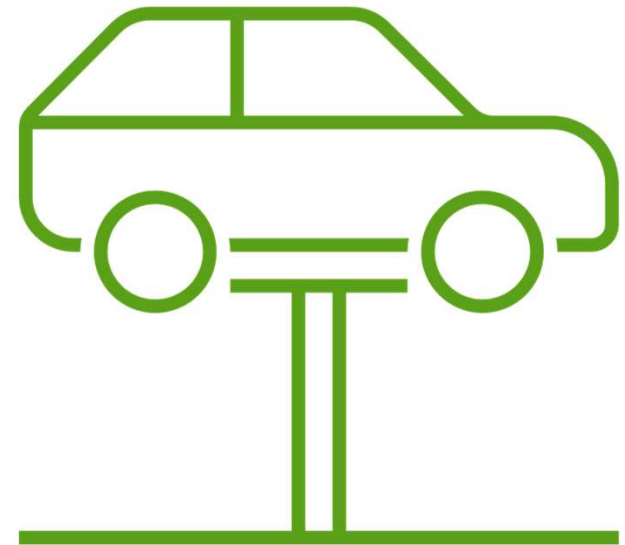
Virksomheter forstår ikke, tar seg ikke tid eller kjenner ikke til at dette finnes.

EKSEMPEL PÅ SUKSESS

Sikkerhetsregler som at bilen må være skodd etter årstid, EU-kontroller, trafikkregler, barneseter og sikkerhetssele er en selvfølge i 2020.

Men vi skal ikke lengere tilbake enn 1970 da sikkerhetssele var tilleggsutstyr ettersom påbudet kom i 1979.

ATER

Stortinget utsatt for et omfattende IT-angrep

STORTINGET (NRK): Stortinget har blitt utsatt for et omfattende IT-angrep. Det er registrert innbrudd på stortingsrepresentantene

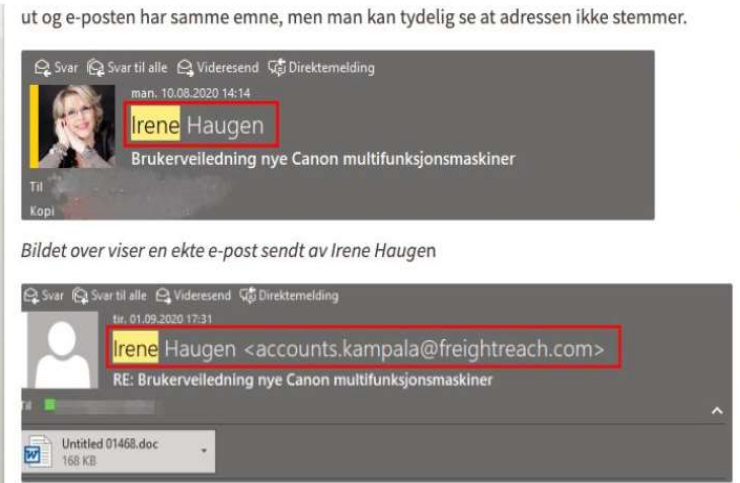

SE VIDEO: Pressemøtet på Stortinget

Nyhetstips 03
Vet du noe om denne? Tips oss!
- Vi ser svært alvorlig

Nasjonal sikkerhetsmyndighet har oppdaget mistenkelig IT-aktivitet hos flere virksomheter

Ligner på angrepet mot Stortinget.

SVINDEL: Bildet viser et eksempel på en e-post som ble sendt ut til ansatte, forkledd som kolleger, men med skadelig vedlegg. Foto: Hedmark IKT

Over 10.000 kommunalt ansatte utsatt for alvorlig e-post-angrep

Hedmark IKT sier de er utsatt for et alvorlig e-post-angrep tirsdag kveld. Syv kommuner i Innlandet er rammet.

Av Siri Berge Christensen

Dataangrep mot Sykehuset Innlandet

Sykehuset Innlandet lagt ut sak med informasjon om dataangrepet mot Innlandet HF.

Verftskonsernet Vard utsatt for dataangrep

Kripos og politiet i Møre og Romsdal etterforsker et datainnbrudd hos verftskonsernet Vard.

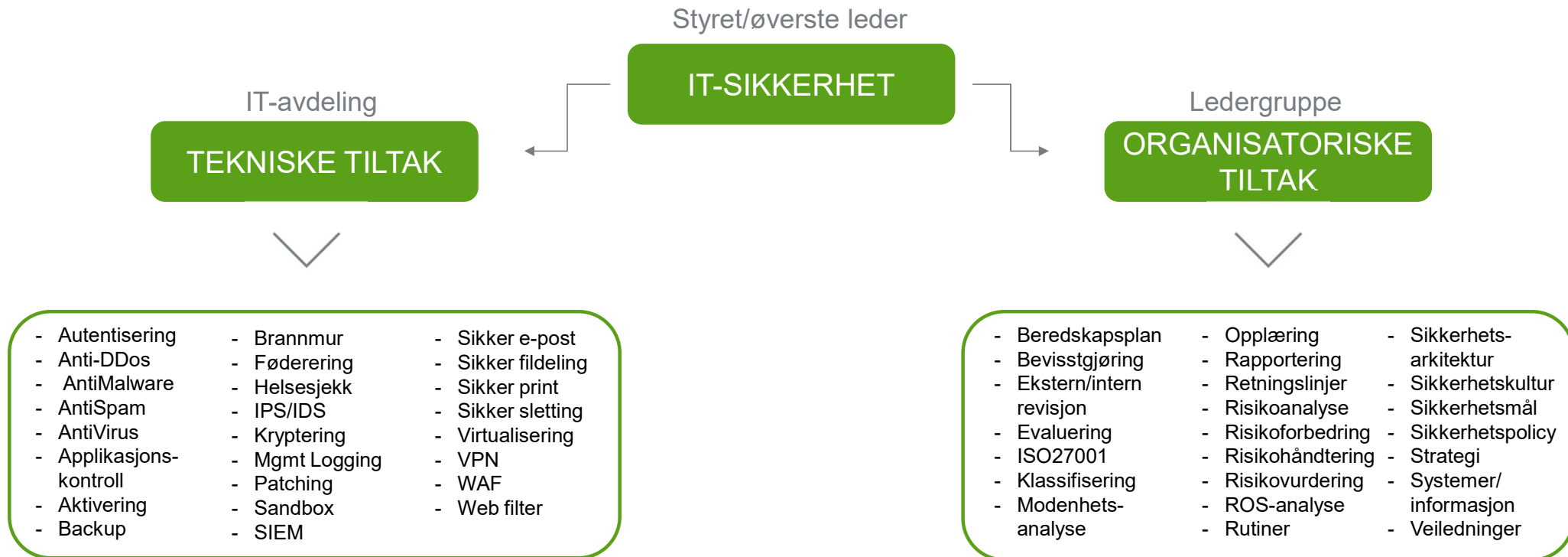

ANGREPET: Norges handelshøyskole (NHH) er rammet av et internasjonalt datainnbrudd. (Foto: Silje Katrine Robinson)

Internasjonalt dataangrep mot NHH

NHH er rammet av et internasjonalt datainnbrudd. Brukernavn og passord til studenter og ansatte er kompromittert, ifølge meldinger på skolens interne customer

SIKKERHETSANSVARET I ORGANISASJONER

IT-SIKKERHETSBRANSJEN

Ca. **500** personer

Ca. **5,7** milliarder

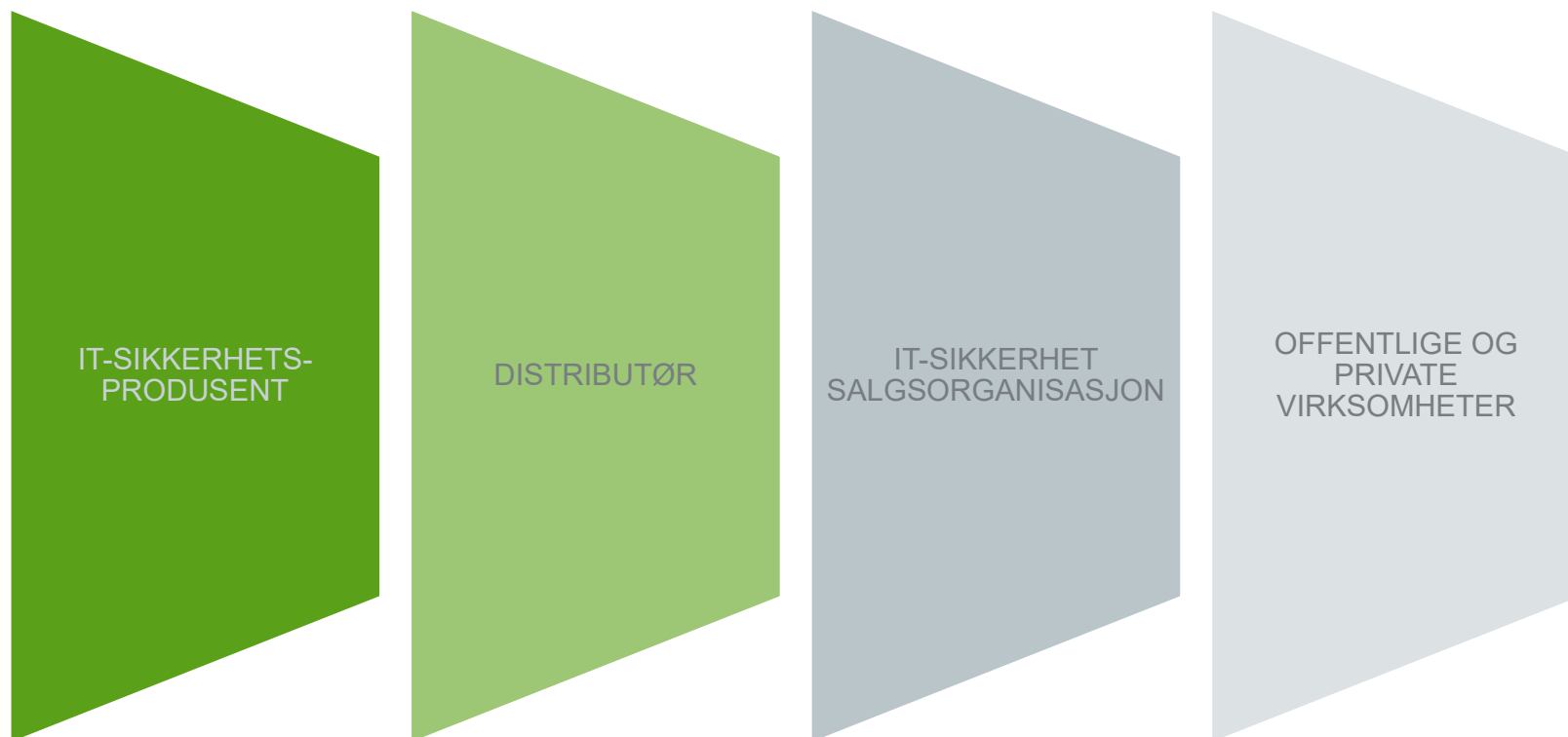
Antall virksomheter etter størrelse	2020		Endring i prosent
	Antall virksomheter	Prosent	2019 - 2020
Alle størrelsesgrupper	590 810	100,0	1,5
Ingen ansatte	387 923	65,7	2,1
1-4 ansatte	100 326	17,0	0,7
5-9 ansatte	41 438	7,0	-0,7
10-19 ansatte	30 051	5,1	0,1
20-49 ansatte	21 062	3,6	1,4
50-99 ansatte	6 334	1,1	0,1
100 - 249 ansatte	2 831	0,5	2,3
250 ansatte og over	845	0,1	3,8

590 810

virksomheter i Norge per 1. januar 2020

ATERA

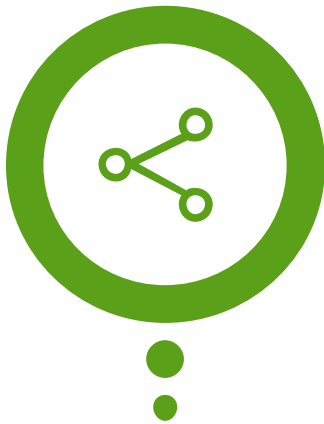
KOMPETANSE GJENNOM HELE LEVERANSEN

ATERA

UNDERSØKELSE AV NOMINET VISER...

Besvart av mennesker med sikkerhetsansvar i virksomheter

Stress

88 prosent rapporterer å være "moderat eller enormt stresset"

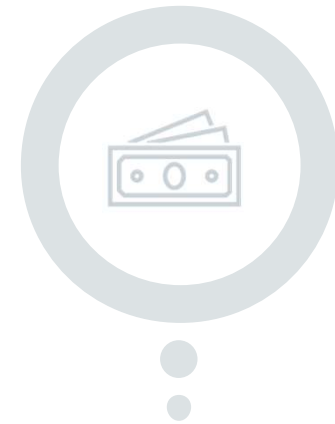
Mental helse

48 prosent svarer at stress på arbeidsplassen har hatt en negative innvirkning på deres mentale helse

Medisin/alkohol

23 prosent oppgir at de har sverget til medisiner eller alkohol.

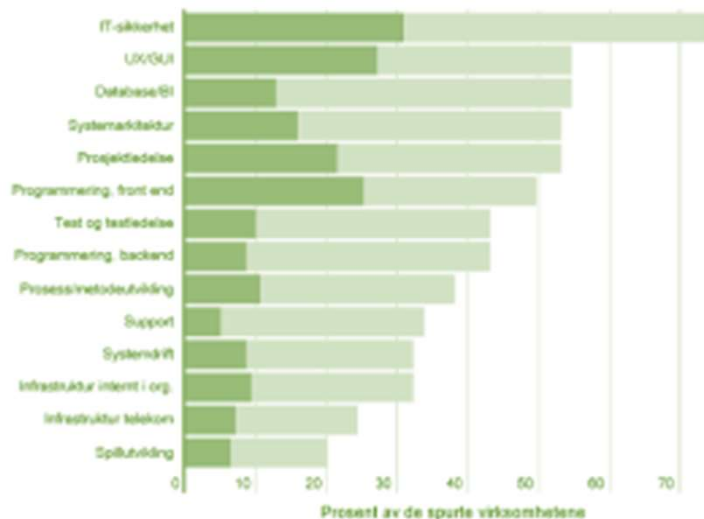
Lønn

90 prosent svarer at de er villige til å akseptere lavere lønn hvis de fikk bedret balansen mellom job og privatliv

NASJONAL STRATEGI FOR **DIGITAL SIKKERHETSKOMPETANSE**

Mangler 1900 ressurser i dag, men i 2030 kommer vi til å mangle 4000 ressurser.

Her tror flest arbeidsgivere at etterspørselen vil øke:

«Digital sikkerhet som del av IKT-relaterte utdanninger og tilgrensende fag

Mål: Digital sikkerhetskompentanse skal være **tilstrekkelig inkludert i utdanninger der IKT har en sentral plass**, inkludert IKT- og teknologiutdanninger.

Utover det bør utdanninger på andre fagområder, men med betydelige innslag av IKT, også inkludere digital sikkerhet i relevant omfang.»

Kilde: <https://www.regjeringen.no/contentassets/8ed748d37e504a469874ce936551b4f8/nasjonal-strategi-for-digital-sikkerhetskompentanse.pdf>

Fabeldyrene i IT-bransjen

Ønsket om en kombinasjon av høy kompetanse og mangfold skaper urealistiske idealer i de regjeringens utdanningsatsning på feltet viske ut skillet mellom realisme og fantasi.

THOMAS TØMMERNES, ATEA | DEBATT | PUBLISERT: 24. APRIL 2018 - 06:00

Facebook 108 Twitter LinkedIn

Det mest kjente fabeldyret er trolig drager for oss som er IT-folk – med forkjærlighet for både Star Wars, Ringenes Herre, Game of Thrones og diverse gaming. Men for folk flest er vel fabeldyr nummer én et noe snillere vesen med fire hover og horn i pannen. Uansett utseende – trolig vil de færreste av oss møte et slikt dyr i virkeligheten.

I dag er det manko på folk som kan IT-sikkerhet i bransjen. Stillingsannonse florerer og kampen om de få kandidatene er knallhard – både i rådgiver-, arkitekt- og salgsfaget, og ikke minst på teknisk side. Er

Debatt

«Man skal helst være 25-30 år, kvinne, mulig å forme, ha tre mastergrader og i tillegg ha ti års relevant erfaring fra lignende stillinger»

Shanz Khan, systemingeniør i Forinet og Thomas Tømmernes, IT-sikkerhetsjef i Atea. Foto: Justin Holmgren / Ateas

IT-SIKKERHET OG REKRUTTERING

Fabeldyr og tradisjonelle bamser – ja takk, begge deler

Skal vi klare å møte etterspørselen på IT-sikkerhetsfeltet er vi nødt til å løfte frem de ungetalentene som tre inn i en bransje dominert av hvite menn som pusher 50.

KOMPETANSE I ANBUDSPROSESSER

Vi i IT-sikkerhetsbransjen trenger at det stilles tydelige krav til leveransene våre.

For bestillere kan det være et komplekst felt å sette seg inn i, men kanskje finnes det hjelp nærmere enn du tror.

ATER

MYNDIGHETENES LØSNING

Kvalitetssikringsverktøy i form av en ny veileder ([Pressemelding 21.11.2019](#)) som gjør det lettere for IT-avdelingene å slå i bordet og kreve at deres ønsker og vurderinger rundt IT-sikkerhet blir ivaretatt i offentlige anskaffelser.

ATER

VEILEDEREN VISER HANDLINGSROMMET

Her gjelder det å spille på lag med og/eller utfordre innkjøperne om det er gjort **risikovurderinger**.

I mange tilfeller vil dette innebære å **bruke fagspesialistene og rådgiverne** fra den kommersielle aksjen, slik at man også får en ekstern vurdering.

MINIMUMSKRAV

KiNS-malen for databehandleravtale (DBA)
med vedlegg 1 og 2.

Denne er utarbeidet av **Bærum Kommune**, men
kan fritt brukes av alle.

NÅR BLIR MAN ET FABELDYR?

Steg 5: Ny karrierevei som sikkerhetsrådgiver/-arkitekt

Steg 4: Senior Løsningsselger

Erfaring: 5 - 10 år +

Steg 3: Løsningsselger

Erfaring: 3 - 5 år

Steg 2: Junior løsningsselger

Erfaring: 0 - 3 år

Steg 1: Trainee løsningssalg

Innleid med eget program

Steg 4: Prinsipal

Erfaring: 10 år +

Steg 3: Sjefskonsulent

Erfaring: 7 - 10 år +

Steg 2: Seniorskonsulent

5 - 7 år erfaring

Steg 1: Konsulent

Erfaring: 3 - 5 år

ATERA

DE MEST SJELDNE **FABELDYRENE**

Atea Incident Response Team (IRT) består av høyt **sertifiserte** og **erfarne** sikkerhetskonsulenter med bred faglig kompetanse.

Sikkerhetskonsulentene er spesialisert på **hendeshåndtering** ved uønskede hendelser i virksomheters IT-miljø og har dyp **innsikt** i gjeldende trusselbilde.

DE MEST SJELDNE **FABELDYRENE**

Inngår i NSMs ordning for
HENDELSESHÅNDTERING

«NSM har stilt **streng**, men **relevante** krav til de som ønsker å søke på ordningen.

Søkerne må ikke bare **dokumentere** at de rent teknisk sett kan håndtere en hendelse, men de må **tilfredsstill** definerte krav på ni ulike områder innen hendelseshåndtering.»

ATERA

DE MEST SJELDNE FABELDYRENE

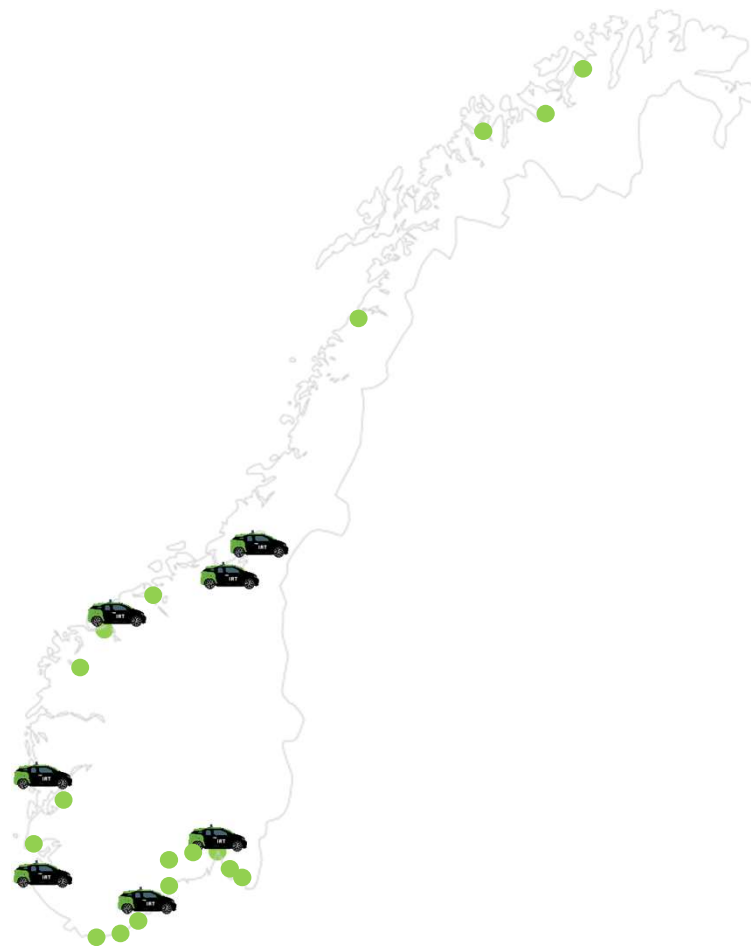
Med 24 lokasjoner over **hele landet** kan du føle deg **trygg** på at en sikkerhetskonsulent fra Atea befinner seg i **nærheten**.

Hendelseshåndterere

Lokale sikkerhetskonsulenter

ATEA

IKT-SIKKERHET; ET FELLES ANSVAR

Vi må på tvers av sektorene anerkjenne all kompetansen og forskningsmiljøene som finnes ute hos IT-sikkerhetstilbydere.

Vil som lever av å selge IT-sikkerhet må være oppdatert, kunne både trusselbildet og løsninger og formidle dette på en forståelig og tillitsfull måte.

ATER

IKT-SIKKERHET - ET FELLES ANSVAR

Regjeringen påbegynte denne jobben i 2016/2017 med Stortingsmelding 38: *IKT-sikkerhet; et felles ansvar* og forsterker budskapet enda mer i 2020/2021 med Stortingsmelding 5: *Samfunnssikkerhet i en usikker verden.*

AT&A

ATEAS SAMFUNNSANSVAR

Debatt: Vi trenger et digitalt heimevern

Vi trenger et offentlig-privat samarbeid om IT-sikkerhet for å sikre norske virksomheters data.

Thomas Tømmernes er leder f

↓ [Last ned høyoppløselig versjon av bildet](#)

Digital sikkerhet

En innføring

[Håkon Bergsjø \(red.\)](#), [Ronny Windvik \(red.\)](#), [Lasse Øverlier \(red.\)](#)

Arbeidsplasser, hjem, utdanninger og sosiale arenaer er i stor grad blitt avhengige av IKT-systemer og internett. Overalt i samfunnet er det derfor et økende behov for kompetanse innen digital sikkerhet.

Digital sikkerhet er høyt prioritert av regjeringen, og i 2019 kom den med en nasjonal strategi for digital sikkerhet. Et viktig kompetansemål i strategien er at digital sikkerhet skal inngå i relevante yrkes- og profesjonsutdanninger.

ATEA

EN OPPFORDRENDE AVSLUTNING

Både Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) og Norsk senter for informasjonssikring (NorSis) har uttalt gjentatte ganger at virksomheter uten egen it-sikkerhetsavdeling bør kjøpe inn denne kompetansen som en tjeneste.

NSM publiserer "Ofte stilte spørsmål om sky og tjenesteutsetting"

Publisert: 23.09.2020

Vurderer virksomheten din å ta i bruk skyløsninger eller tjenesteutsetting?
Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) har lagt ut en rekke spørsmål og svar knyttet til sikkerhet i denne typen tjenester.

ATERA

TAKK
FOR MEG
THOMAS
TØMMERNES
THOMAS.TOMMERNES@ATEA.NO

ATEA